

УДК 658.511

Кошій О.В., д.е.н., професор

Луцький національний технічний університет

<https://orcid.org/0000-0001-6089-4550>

e-mail: o.kocshiy@lntu.edu.u

Koshchii Oksana. Doctor of Economic Sciences, Professor

Lutsk National Technical University

<https://orcid.org/0000-0001-6089-4550>

e-mail: o.kocshiy@lntu.edu.u

УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

У статті розглянуто питання управління операційною діяльністю організації. Наведено основні загрози для операційної діяльності організації. Обґрунтовано необхідність використання стратегічного підходу до управління операційною діяльністю організації для забезпечення її конкурентоспроможності. Розглянуто основні види операційних стратегій організації.

Ключові слова: організація, операційна діяльність, операційний менеджмент, стратегія, конкурентні переваги, конкурентоспроможність

MANAGEMENT OF THE ORGANIZATION'S OPERATIONAL ACTIVITIES TO ENSURE ITS COMPETITIVENESS

The article considers the importance of proper management of the operational activities of the organization for ensuring competitiveness and successful functioning in the market. It has been grounded that the post-transformation of the current economy creates risks for the proper functioning of the operational systems of organizations. The main threats for the operational activity of the organization were introduced: low reliability of deliveries; victoria of outdated technologies; low competence of managers and operational staff; the inconvenience of the operational strategy with the overall strategy of the organization and other functional strategies; the high lowness is likened to the calm; unpredictability of competitors; the high sluggishness of the outer core of the functioning of the organization. The main direct improvement of the operational management system in the organization was introduced: improvement of materials, technology and equipment; improvement of information security of operational activity; promotion of qualifications for personnel; improved quality control of products; activation of scientific research work; implementation of energy-saving technologies; promotion of competitiveness of products. The need for a different strategic approach to the

management of the operational activities of the organization is grounded. The main competitive advantages that are necessary for the successful functioning of an organization in the market are reviewed: low price of products, high quality of products, quick response to changes in the market, dominance of the higher market, the presence of the present. The main types of operational strategies of organizations are reviewed: the strategy of low-vitrate harvesting, the strategy of high-acidic harvesting, the strategy of gnuchka harvesting, the strategy of specialized harvesting, the strategy of diversified harvesting.

Key words: organization, operational activity, operational management, strategy, competitive advantage, competitiveness.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Передумовою успішного функціонування організації є забезпечення високої ефективності виробничих процесів. Це передбачає раціональне використання усіх ресурсів, удосконалення операційних процесів, підвищення якості і конкурентоспроможності продукції. Відповідно виникає потреба у належному управлінні операційною діяльністю організації та її постійному удосконаленні. При цьому доцільно використовувати стратегічний підхід до управління операційною діяльністю, який дозволить максимально узгодити всі складові процесу управління, зорієнтувати їх на досягнення довгострокових цілей та забезпечення високої конкурентоспроможності організації.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Проблеми управління операційною діяльністю організації присвятили праці Алькема В.Г., Комарицька Н.І., Михайленко О.В., Омеляненко Т.В., Осокіна А.В. тощо. Особливо важливо використовувати стратегічний підхід до управління операційною діяльністю організації, який сприятиме забезпеченню високої її конкурентоспроможності у довгостроковій перспективі.

Цілі статті. Ціль статті полягає у розробці рекомендацій щодо удосконалення управління операційною діяльністю організацій для забезпечення високої їх конкурентоспроможності.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

В сучасній економіці відбуваються постійні динамічні трансформації: має місце безперервний НТП, який спричиняє зміну техніко-технологічної бази виробництва; швидкими темпами відбувається оновлення продукції; загострюється інтенсивність конкуренції на ринку тощо. Все це відображається на функціонуванні сучасних організацій та створює загрози для їх конкурентоспроможності [Михайленко і Комарицька, 2017].

Серед загроз для ефективного функціонування операційної системи організації можна виділити наступні [Алькема, 2011]: низька надійність поставок; використання застарілих технологій; низька компетенція менеджерів та операційного персоналу; неузгодженість операційної стратегії з загальною стратегією організації та іншими функціональними стратегіями; висока мінливість уподобань споживачів; непрогнозованість дій конкурентів; висока мінливість зовнішнього середовища функціонування організації тощо.

Для зменшення загроз та підвищення конкурентоспроможності в організації слід розвивати та удосконалювати операційний менеджмент. Можна виділити наступні напрями покращення системи операційного менеджменту в організації:

1. Удосконалення матеріалів, технології та техніки. Їх удосконалення може помітно покращити якість продукції, зменшити витрати на виробництво.

2. Удосконалення інформаційного забезпечення операційної діяльності. Покращення обміну інформацією забезпечує вчасне та правильне виконання вказівок керівництва, виявлення проблем у функціонуванні операційної системи та їх усунення, сприяє зменшенню браку продукції тощо.

3. Підвищення кваліфікації персоналу. Підвищення кваліфікації сприяє формуванню нових та розвитку існуючих знань і навичок працівників.

4. Удосконалення контролю якості продукції. Це призводить до зменшення браку та підвищення якості продукції.

5. Активізація науково-дослідної роботи. Це може призвести до розробки нових чи удосконалення існуючих видів продукції, засобів та технологій виробництва.

6. Впровадження енергозберігаючих технологій. Стрімке підвищення цін на енергоресурси спонукає до пошуку шляхів ощадливого їх використання.

7. Підвищення конкурентоспроможності продукції. Для цього потрібно постійно оцінювати конкурентоспроможність власної продукції, порівнювати її з основними товарами-конкурентами та шукати можливості її підвищення.

Важливу роль у належному управлінні операційною системою організації відіграє стратегічний підхід. Лише на основі визначення довгострокових орієнтирів розвитку організації та її операційної системи, можна забезпечити їх ефективне функціонування. Це потребує розробки та реалізації в організації операційної стратегії, яка є однією з функціональних стратегій і представляє собою комплекс взаємозв'язаних рішень організації операційної діяльності організації (з технологічної, ресурсної, економічної та організаційної точки зору) для досягнення нею стратегічних конкурентних переваг [Омельяненко і Осокіна, 2016]. Операційна стратегія повинна забезпечити формування конкурентних переваг організації і дати відповідь на питання наведені на рисунку 1.

Рис. 1. Питання на які має дати відповідь операційна стратегія

Джерело: [3]

Для забезпечення успішного функціонування організації на ринку можуть використовуватись різні конкурентні переваги: низька ціна продукції, висока якість продукції, швидке реагування на зміни вимог ринку, домінування у вузькій ринковій ніші, присутність на різних ринках тощо (табл. 1).

Таблиця 1

Види операційних стратегій

Конкурентна перевага	Операційна стратегія
Низька ціна продукції	Стратегія маловитратного виробництва
Висока якість продукції	Стратегія високоякісного виробництва
Швидке реагування на зміни вимог ринку	Стратегія гнучкого виробництва
Домінування у вузькій ринковій ніші	Стратегія спеціалізованого виробництва
Присутність на різних ринках	Стратегія диверсифікованого виробництва

Джерело: [3]

Висновки. Таким чином, використання стратегічного підходу до управління операційною діяльністю організації сприятиме зменшенню загроз та підвищенню її конкурентоспроможності. Все це виступатиме запорукою успішної діяльності організації на ринку у довгостроковій перспективі.

Список бібліографічного опису

1. Михайленко О.В., Комарицька Н.І. Розроблення операційної стратегії підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Вип. 16. Ч. 1. С. 176–179.
2. Алькема В.Г. Операційна стратегія як чинник економічної безпеки розвитку виробничого підприємства. URL: https://visnyk.iful.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/17_2011_3.pdf (дата звернення 21.10.2022).
3. Омеляненко Т.В., Осокіна А.В. Операційний менеджмент: навч. посіб. К. : КНЕУ, 2016. 197 с.

References

1. Mykhailenko, O.V., Komarytska, N.I. Rozroblennia operatsiinoi stratehii pidpriemstva. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. 2017.

Вур. 16. Vol. 1. P. 176–179 [in Ukrainian].

2. Alkema, V.H. Operatsiina stratehiiia yak chynnyk ekonomichnoi bezpeky rozvytku vyrobnychoho pidpriemstva. URL: https://visnyk.iful.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/17_2011_3.pdf (data zvernennia 21.10.2022) [in Ukrainian].

3. Omelianenko, T.V., Osokina, A.V. Operatsiinyi menedzhment: navch. posib. K. : KNEU, 2016. 197 p. [in Ukrainian].